

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego dla gimnazjum

Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego w klasach I-III gimnazjum

Czytanie tekstów kultury [teksty literackie, dzieła sztuki, źródła historyczne]

Ocena formułowana na podstawie zakresu kształcenia literackiego i kulturowego wg poziomu wymagań; testy lub sprawdziany zawierające zadania punktowane według kryteriów, punkty przeliczane na oceny z elementami opisu wykonania zadań czyli elementami oceniania kształtującego według skali punktów i kryterium podawanych przed testem; ocenianie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu według własnych kryteriów

- Odczytywanie na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
- Interpretacja tekstów literackich, publicystycznych, naukowych
- Odróżnianie faktu od opinii, prawdy historycznej od fikcji
- Rozpoznanie różnicy między fikcją a kłamstwem, fikcją a fantastyką
- Porządkowanie informacji w zależności od ich funkcji w przekazie
- Rozpoznanie wypowiedzi argumentacyjnej z wyszczególnieniem tezy lub hipotezy oraz argumentów
- Odczytanie intencji nadawcy: informacja, opinia, perswazja, manipulacja
- Nazwanie dominującej funkcji wypowiedzi: informatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa, ekspresywna, impresywna; wskazanie charakterystycznych dla danej funkcji środków językowych[klasa III]
- Określenie stylu wypowiedzi; rozróżnienie rodzaju stylizacji użytej w tekstach literackich [klasa III]
- Wyszukiwanie potrzebnych informacji, cytowanie odpowiednich fragmentów tekstu
- Wskazanie i nazwanie środków wyrazu typowych dla danego tekstu i określenie ich funkcji
- Odszukanie związków przyczynowo-skutkowych
- Analiza tekstów w kontekstach: historycznym, biograficznym, filozoficznym, plastycznym, muzycznym, literackim
- Dostrzeganie zależności i nawiązań między tekstem literackim a plastycznym, muzycznym, innym
- Nazwanie wartości zawartych w dziełach

Tworzenie własnego tekstu

Kryteria oceny pisemnych form wypowiedzi według propozycji WSiP dostosowane do każdej formy; rozprawka, charakterystyka, opowiadanie oceniane holistycznie w skali 10 pkt.; ocenianie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu według własnych kryteriów

- Redagowanie poprawnych językowo, stylistycznie i formalnie tekstów:
 - ✓ Zaproszenie
 - ✓ ogłoszenie,
 - ✓ dedykacja,
 - ✓ streszczenie,
 - ✓ sprawozdanie,
 - ✓ opowiadanie,
 - ✓ dialog,
 - ✓ charakterystyka,
 - ✓ plan wydarzeń
 - ✓ rozprawka,
 - ✓ reklama,
 - ✓ opis dzieła sztuki
 - ✓ recenzja [klasa: II i III]
 - ✓ reportaż [klasa III]
 - ✓ wywiad
 - ✓ C.V.[klasa II i III]
 - ✓ Podanie [klasa II i III]
- Analiza informacji zawartych w tekstach
- Przekształcanie tekstów , np. streszczanie, dokończenie, naśladowanie stylu
- Posługiwanie się kategoriami i pojęciami typowymi dla danej formy
- Tworzenie tekstów dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej; perswazyjne lub informacyjne, żartobliwe lub poważne
- Stosowanie zasad organizacji tekstu dostosowanych do specyfiki form
- Formułowanie problemów, podanie sposobów ich rozwiązań, wnioskowanie

Mówienie

Ocena według kryterium oceny wypowiedzi ustnej – propozycja WSiP ; ocenianie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu według własnych kryteriów

- formułowanie wypowiedzi ustnych w kształcie opowiadania twórczego, odtwórczego lub przemówienia
- stosowanie norm poprawności językowej i stylistycznej, płynności wypowiedzi
- dostosowanie wypowiedzi do intencji nadawcy, np. przekonywania, udowadniania

Znajomość treści lektur obowiązkowych i uzupełniających

Sprawdziany zawierające zadania punktowane według kryteriów, punkty przeliczane na oceny z elementami opisu wykonania zadań czyli elementami oceniania kształtującego według skali punktów i kryterium podawanych przed testem; przy lekturze uzupełniającej ocena notatek wykonanych przez ucznia

- zapoznanie się z wskazanymi lekturami
- znajomość zagadnień zawartych w lekturach
- analiza treści lektur pod kierunkiem nauczyciela

Znajomość zagadnień z zakresu nauki o języku i frazeologii

Ocena formułowana na podstawie zakresu kształcenia językowego wg poziomu wymagań; testy lub sprawdziany zawierające zadania punktowane według kryteriów, punkty przeliczane na oceny z elementami opisu wykonania zadań czyli elementami oceniania kształtującego według skali punktów i kryterium podawanych przed testem; ocenianie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu według własnych kryteriów

- wyjaśnienie znaczeń wybranych związków frazeologicznych
- umiejętność zastosowania w wypowiedzi własnej wskazanych związków w znaczeniu symbolicznym i dosłownym
- znajomość pojęć z zakresu nauki o języku:
 - ✓ składni: zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze i złożone, rozbiór logiczny; części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik.
 - ✓ fleksji: temat, końcówka, deklinacja, koniugacja, części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, zaimek, liczebnik, przysłówki, przymek, partykuła...
 - ✓ fonetyki: głoska, litera, analiza fonetyczna wyrazów, upodobnienia fonetyczne
 - ✓ słotwórstwa: podstawa słotwórcza, formant, wyraz podstawowy i pochodny, funkcja formantów słotwórczych
- umiejętność zastosowania interpunkcji w zdaniu pojedynczym i złożonym
- znajomość funkcji zastosowania różnych znaków interpunkcyjnych

Recytacja – kryteria oceny recytacji

Projekty edukacyjne – kryterium oceny projektu

Praca w grupie – kryterium ustalane każdorazowo w związku z realizacją konkretnych zadań

Inscenizacja – kryterium ustalane każdorazowo przez nauczyciela podane przed przygotowaniem inscenizacji

Lista lektur

Teksty omawiane w całości lub we fragmentach

- William Szekspir „Romeo i Julia”
- Antoni Czechow – opowiadania: „Śmierć urzędnika”, „Kameleon”
- Juliusz Słowacki „Balladyna”
- Erich Emmanuel Schmitt „Oskar i pani Róża”
- Adam Mickiewicz „Reduta Orzona”
- Czesław Miłosz wiersze: „Piosenka o końcu świata”, „Wiara”, „Miłość”

- B. Leśmian: „Szewczyk”, „W malinowym chruśniaku”
- Biblia fr. Ks. Rodzaju o potopie; przypowieść o talentach i miłosiernym samarytaninie
- Mitologia: powtórzenie mitów poznanych wcześniej oraz mit o Prometeuszu i mit o potopie
- Z. Herbert wiersze: „Sprawozdanie z raju” , „Dusza pana Cogito”
- K.K. Baczyński wiersz „Przypowieść” , „Biała magia”
- S. Barańczak wiersze: „Pan tu nie stał”, „NN próbuje sobie przypomnieć słowa modlitwy”
- W. Szymborska „Koniec i początek”, „Niebo”
- Lit. Fantastyczna: S. Lem „Dzienniki gwiazdowe”, A. Huxley „Nowy wspaniały świat”, R.R.Tolkien „Władca Pierścieni”
- publicystyka: wybrane felietony i reportaże

! Dokładne powtórzenie lektur oznaczonych * z klas poprzednich

- Aleksander Fredro „Zemsta”*
- Adam Mickiewicz „Dziady” cz. 2 *
- Henryk Sienkiewicz „Krzyżacy” *
- Jan Kochanowski – wybrane fraszki *
- Ignacy Krasicki – wybrane bajki *